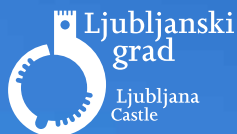

PEDAGOŠKI PROGRAMI LJUBLJANSKEGA GRADU

ZA ŠOLSKO
LETO
2024 –
– 2025

JAVNI ZAVOD LJUBLJANSKI GRAD PEDAGOŠKI PROGRAMI 2024/2025

predšolski
otroci

otroci
I. triade
osnovne šole

otroci
II. triade
osnovne šole

otroci
III. triade
osnovne šole

srednješolska
mladina

KAZALO

PREDŠOLSKI IN PRVA TRIADA OŠ:

- 6 ISKANJE ZMAJEVEGA ZAKLADA
- 7 ZMAJ Z LJUBLJANSKEGA GRADU
- 8 FRIDERIK IN ZMAJ
NOVO V PROGRAMU
- 10 FRIDERIK,
GRAJSKA PODGANA
- 12 FRIDERIK, POVEJ MI
ZGODBO!
- 14 ZAVOZLANKE

PREDŠOLSKI, PRVA IN DRUGA TRIADA OŠ:

- 15 LUTKO • TECH
- 16 FRIDERIK IN ŽIGA X. GOMBAČ
NOVO V PROGRAMU

PRVA IN DRUGA TRIADA OŠ:

- 17 GRAJSKI CHEF
- 18 POBEG VITEZA ERAZMA
- 19 VITEŠKA ŠOLA
- 20 FRIDERIK IN LOV NA
ZAPORNIŠKO ŠTEVILKO

DRUGA IN TRETJA TRIADA OŠ:

- 22 PO POTEH CEŠARJA FRIDERIKA
III. HABSBUŠKEGA

TRETJA TRIADA OŠ IN SREDNJEŠOLCI:

- 23 ČASOVNI STROJ
- 24 IZZA GRAJSKIH REŠETK
- 25 LE VKUP, LE VKUP
UBOGA GMAJNA!
- 26 POT NA ŠANCE IN
ARHITEKT JOŽE PLEČNIK
- 27 LUTKOLOGIJA
- 28 RAZSTAVA SLOVENSKA
ZGODOVINA
- 29 UMETNIŠKA SVOBODA

PREDŠOLSKI, OSNOVNOŠOLCI IN SREDNJEŠOLCI:

- 30 MOJA
LJUBLJANA
- 31 Z ODRA
V MUZEJ
- 32 LUTKOTEKA

**SPOŠTOVANI
RAVNATELJI,
PROFESORJI,
UČITELJI IN
VZGOJITELJI,**

vsem, ki me še ne poznate, bi se rad najprej predstavil. Sem Friderik, glavna grajska podgana. Poznam vse skrivne kotičke gradu in zanimive zgodbe, ki so se pripetile za njegovimi zidovi. Nekatere so napete, druge zabavne, spet tretje strašne, nekatere so dolge, druge pa kratke; nekaj izbranih sem zaupal Žigi X. Gombaču, mladinskemu pisatelju, da jih je vključil v novo slikanico z naslovom **Friderik, zmaj, cesarica in legionar**. Kako sva se z Žigo X. Gombačem spoznala in kakšne prigode so se mi pripetile, boste izvedeli na predstavitvi nove slikanice z naslovom **Friderik in Žiga X. Gombač** (stran 16).

Eno izmed najbolj junaških zgodb sem zaupal tudi Ireni Rajh, ki jo bo na lutkovni način predstavila v predstavi **Friderik in zmaj** (stran 8).

Še veliko zgodb bi rad delil z vami ... In ker nas skrbi, da bogata snovna in nesnovna grajska dediščina ne bi utonili v pozabo, smo skupaj z grajskimi sodelavci pripravili novo knjižico pedagoških programov Javnega zavoda Ljubljanski grad za šolsko leto 2024/2025.

**ČAS JE ZA
AKCIJO!
SE MI PRIDRUŽITE?**

Za dodatne informacije in rezervacijo termina nam pišite na e-naslov: virtualni-grad@ljubljangskigrad.si ali nas pokličite po telefonu: 01/232 99 94.

Veselimo se vašega obiska!

Na snidenje,
vaš Friderik
z grajskimi sodelavci

ISKANJE ZMAJEVEGA ZAKLADA

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

60 minut

KOLIKO?

Cena: 4 EUR/osebo

Cena s povratno
vozovnico za vzpenjačo:
5,5 EUR/osebo

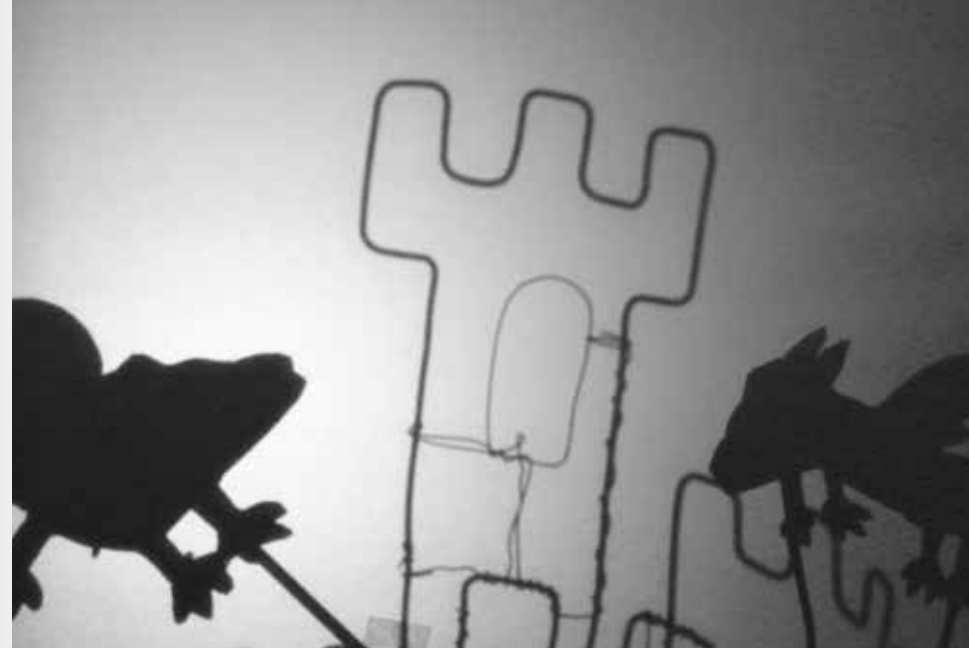
KJE?

Zbirno mesto: most
pred glavnim vhodom

Legende pravijo, da zmajeva družina domuje na Ljubljanskem gradu. Grajski zmajček je eden tistih zmajev, ki se obiskovalcev veseli, jim rad pomaga in pušča sledi, da bi radovednejšem pomagal pri raziskovanju grajske zgodovine. Skupaj se bomo napotili po njegovih sledeh in raziskali grad, sledili bomo njegovim sporočilom in reševali naloge, ki nam jih bo dal.

Pri iskanju zaklada je v veliko pomoč grajski vodnik, opremljen z raznovrstnimi pomagali. Učenci aktivno sodelujejo pri reševanju zmajevih nalog in nestrpno čakajo na odkritje zaklada, ki ga prejmejo v spomin.

ŽE 500
LET GA
IŠČEM

ZMAJ Z LJUBLJANSKEGA GRADU

KAJ?

Ustvarjalna delavnica

KAKO DOLGO?

90 minut

KOLIKO?

Cena: 5,5 EUR/osebo

Cena s povratno
vozovnico za vzpenjačo:
7 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most
pred glavnim vhodom

Zmaji se pojavljajo v različnih kulturah po svetu, zmaj pa je tudi simbol Ljubljane in Ljubljanskega gradu, zato si zasluži, da ga otroci поближе spoznajo. Na ogledu grajskih prostorov skušamo poiskati zmajeva skrivališča in najti sledove, ki jih je zmaj pustil za seboj. V kapeli sv. Jurija otrokom povemo legendo o Juriju – preprostem mladeniču, ki je premagal zmaja in tako rešil Ljubljano.

Sledi delavnica za ustvarjalne, kjer otroci po nasvetih lutkovnih mojstrov izdelajo plosko lutko zmaja.

FRIDERIK IN ZMAJ

PREDSTAVA

KAJ?

Lutkovna predstava

KAKO DOLGO?

30 minut

KOLIKO?

Cena: 5 EUR/osebo*

Cena s povratno
vozovnico za vzpenjačo:
6,5 EUR/osebo*

KJE?

Zbirno mesto: most
pred glavnim vhodom

**NOVO V
PROGRAMU!**
**NA VOLJO OD
11. NOVEMBRA
2024!**

Ljubljana ima v svojem
grbu grad, na njegovem
najvišjem stolpu pa čepi
zmaj. Legend o tem, kako
se je znašel tam, je mnogo.

Le katera je prava? Friderik pozna odgovor, saj je bil tu,
še preden je na griču stal mogočen grad. Takrat je v
teh krajih živel krvoločni zmaj. Da bi meščani ohranili
mir v deželi, so ga hranili, a ko je zmanjkalo živine, je
neusmiljena zverina terjala po eno deklico na leto.
Napočil je čas, ko je bila na vrsti prelepa Marjetica. To je
na uho prišlo tudi Frideriku, ki se je podal na neustrašno
reševanje deklice in pomagal pogumnemu vitezu Juriju,
da je neusmiljeno zverino končno spravil k pameti. Kaj
se je zgodilo z zmajem, pa izveste, če prisluhnete zgodbi.

Predstava je nastala po motivih nove slikanice *Friderik,
zmaj, cesarica in legionar*. V njej se bomo sprehodili
po preteklosti, se dotaknili pomembnih zgodovinskih
dogodkov, povezanih z Ljubljanskim gradom, ter se
skozi zgodbo spoznali z legendo o sv. Juriju in zmaju, ki
je močno povezana z Ljubljano.

KAZALO

**REŠIL
TE BOM
MARJETICA!**

KAZALO

PREDSTAVA IN VODENI OGLED

KAJ?

Lutkovna predstava in izbrani
vodeni ogled Ljubljanskega gradu

KAKO DOLGO?

120 minut

KOLIKO?

Cena: 9 EUR/osebo*

Cena s povratno vozovnico
za vzpenjačo: 10,5 EUR/osebo*

KJE?

Zbirno mesto: most
pred glavnim vhodom

*Minimalno število oseb je 60.

FRIDERIK, GRAJSKA PODGANA

PREDSTAVA

KAJ?

Lutkovna predstava

KAKO DOLGO?

30 minut

KOLIKO?

Cena: 5 EUR/osebo*

Cena s povratno
vozovnico za vzpenjačo:
6,5 EUR/osebo*

KJE?

Zbirno mesto: most
pred glavnim vhodom

Friderik ni običajna podgana ali ena od mnogih, ki prebivajo na Ljubljanskem gradu, ampak je pravi gospod in grajska legenda. Na gradu živi že stotine let, pozna vse skrivne prehode in ječe, videl je vse, kar se je na gradu dogajalo. Kličejo ga Friderik Prvi, ker je pri vsem prvi. Bil je na prvi bojni črti, ko so Ljubljano napadli Turki. Ko so v Napoleonovih časih grad zasedli Francozi, se je prvi naučil peči francoske rogličke, in govori se, da se je prvi tudi poljubljjal po francosko. Spoznal je vse zapornike, ki so bili zaprti v grajskih ječah, in nekaterim tudi pomagal na »smrdljivo« svobodo.

Lutkovna predstava, nastala po prigodah, zapisanih v slikanici Friderik, grajska podgana, bo otroke popeljala v skrivnostni svet Ljubljanskega gradu. Najboljši grajski vodnik, podgana Friderik, ki na gradu prebiva, že odkar ta stoji na Grajskem griču, bo predstavil zgodovino gradu in mesta, pomembne dogodke, ki so se pripetili, in pomembne osebnosti, ki so povezane z zgodovino gradu. In vse to na igriv in zabaven način namiznega lutkovnega gledališča.

**TUDI JAZ
NASTOPAM V
SVOJI LUTKOVNI
PREDSTAVI**

PREDSTAVA IN VODENI OGLED

KAJ?

Lutkovna predstava in izbrani
vodeni ogled Ljubljanskega gradu

KAKO DOLGO?

120 minut

KOLIKO?

Cena: 9 EUR/osebo*

Cena s povratno vozovnico
za vzpenjačo: 10,5 EUR/osebo*

KJE?

Zbirno mesto: most
pred glavnim vhodom

*Minimalno število oseb je 60.

FRIDERIK, POVEJ MI ZGODBO!

PREDSTAVA

KAJ?

Lutkovno-pripovedovalska predstava

KAKO DOLGO?

30 minut

KOLIKO?

Cena: 5 EUR/osebo*

Cena s povratno vozovnico za vzpenjačo: 6,5 EUR/osebo*

KJE?

Zbirno mesto: most pred glavnim vhodom

Nastopata: Žiga Bunič in Vanja Iva Kretič
Izbor slovenskih ljudskih pravljic: Irena Cerar

Friderik je grajska podgana, ki na Ljubljanskem gradu živi že vse svoje življenje, zato ni čudno, da pozna sleherno zgodbo, ki se je pripetila za grajskimi zidovi. Poleg zgodb obožuje vse, kar diši po jedači. Prav njegov dober nos za tovrstne reči je botroval srečanju s popotnikom Žigom, ki poleg obiskovanja tujih krajev rad prisluhne zgodbam, še posebno če te pripovedujejo o hrani.

Friderik ima rad vse iz peči, še najrajši rogljičke, nič manj pa mu ne teknejo potica, piškoti z marmelado, kruh z medom ... V zameno za izkazano gostoljubje, mu Žiga ponudi na izbiro dve zgodbi. Friderik ima priložnost izbrati okusno darilo; njegovemu izboru bo sledila primerna pravljica. Da bi dobro izbral, da zgodba ne bi bila dolgočasna ali prekratka, pa tudi ne strašna ali preveč sladka, potrebuje vašo pomoč!

TAKE
O HRANI
IMAM
NAJRAJE

PREDSTAVA IN VODENI OGLED

KAJ?

Lutkovno-pripovedovalska predstava in izbrani vodeni ogled Ljubljanskega gradu

KAKO DOLGO?

120 minut

KOLIKO?

Cena: 9 EUR/osebo*

Cena s povratno vozovnico za vzpenjačo: 10,5 EUR/osebo*

KJE?

Zbirno mesto: most pred glavnim vhodom

*Minimalno število oseb je 60.

ZAVOZLANKE

KAJ?

Vodeni ogled –
lutkovna detektivka

KAKO DOLGO?

60 minut

KOLIKO?

Cena: 4 EUR/osebo
Cena s povratno
vozovnico za vzpenjačo:
5,5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most
pred glavnim vhodom

Ponoči so Ljubljanski grad obiskali nepridipravi in iz Lutkovnega muzeja odnesli več dragocenosti, zato so na gradu izdali razglas: »Potrebujemo pogumne pomočnike pri iskanju lutk in razpletanju napete lutkovne detektivke!«

Otroci pri lutkovnih junakih, kot so Gašperček, Žogica Marogica, Ostržek, Pavliha ter drugi lutkovni kljukci, iščejo namige, ki vodijo do ukradenih lutk. Ko jih najdejo, z njimi zaigrajo na muzejskih odrih. Tako skozi igro spoznavajo slovensko lutkovno zgodovino, različne lutkovne tehnike in širijo svoje znanje o lutkovni umetnosti.

LUTKO • TECH

KAJ?

Vodeni ogled - spoznajmo
lutkovne tehnike

KAKO DOLGO?

60 minut

KOLIKO?

Cena: 4 EUR/osebo
Cena s povratno
vozovnico za vzpenjačo:
5,5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most
pred glavnim vhodom

Lutkovni muzej hrani najstarejše slovenske lutke. So vse enake? Kako z njimi ravnamo, kako jih poimenujemo in kako oživljamo?

Otroci v družbi s slovenskimi lutkovnimi junaki spoznajo lastnosti in razlike med lutkovnimi tehnikami (marionete, ročne lutke, senčne lutke ...) ter hkrati veliko izvedo o slovenski lutkovni zgodovini, lutkovnih uspešnicah, najpomembnejših ustvarjalcih in posebnostih slovenskega lutkarstva v širšem evropskem kontekstu. Po ogledu se tudi sami preizkusijo kot lutkarji na muzejskih odrih.

FRIDERIK IN ŽIGA X. GOMBAČ

NA VOLJO OD
11. NOVEMBRA
2024!

KAJ?

Vodeni ogled
Ljubljanskega gradu
in predstavitev slikanice

KAKO DOLGO?

90 minut

KOLIKO?

Cena: 5,5 EUR/osebo
Cena s povratno vozovnico
za vzpenjačo: 7 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most
pred glavnim vhodom

Pripovedovalec in

avtor besedila slikanice: Žiga X. Gombač

Animacija lutke Friderik: Vanja Kretič

Ilustrator: Gorazd Vahen

Zagotovo poznate Friderika, najslavnejšega prebivalca Ljubljanskega gradu, ki na gradu prebiva že od nekdaj. Pozna vsak njegov kotiček, vse zgodbe, legende in skrivnosti. Verjamemo, da poznate tudi Žigo X. Gombača, mladinskega pisatelja, ravno njemu je Friderik zaupal grajske zgodbe, da jih je skrbno zapisal v novo slikanico z naslovom Friderik, zmaj, cesarica in legionar. Če vas zanima, kako sta se Friderik in Žiga X. Gombač spoznala in kakšne prigode so se Frideriku pripetile, vas vabimo, da jima prisluhnete na predstavitvi nove slikanice.

GRAJSKI CHEF

DOBER
TEK!

KAJ?

Doživljajska kulinarična
delavnica

KAKO DOLGO?

90 minut

KOLIKO?

Cena: 7 EUR/osebo
Cena s povratno vozovnico
za vzpenjačo: 8,5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most
pred glavnim vhodom

V številnih grajskih zgodbah nastopajo mogočni cesarji, pogumni vitezi, lepe princeze in strašni zmaji ... Le redki pa poznajo nič manj zanimive in razburljive skrivnosti srednjeveških kuhinj. Številnih jedi, ki jih imamo danes na jedilniku, takrat še niso poznali. Uživali pa so tudi nenavadne jedi, kakršnih danes ne poznamo več. Bi si tudi vi želeli stopiti v čevlje grajskega chefa in se preizkusiti v pripravi srednjeveških receptov?

Prek različnih izzivov in interaktivnih predmetov bomo spoznavali srednjeveško kuhinjo, odkrivali najbolj nenavadne recepte tistega časa, se poučili o prehranjevalnih navadah različnih družbenih slojev, bontonu za mizo in o tem, kako so nekdaj skrbeli za higieno, ter pripravili jed, ki bi šla v last samemu cesarju. Na koncu pa se bomo še prav gosposko pogostili!

**SVOBODA JE TAM,
KJER SMRDI!**

POBEG VITEZA ERAZMA

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

60 minut

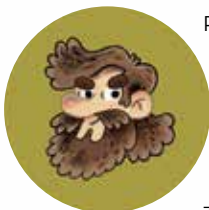
KOLIKO?

Cena: 4 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico
za vzpenjačo: 5,5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most pred
glavnim vhodom

Po pripovedi ene
izmed legend je
znamenitega viteza
Erazma Predjamskega
usoda pripeljala tudi
na Ljubljanski grad.

V tukajšnjo plemiško ječo ga je dal
zapreti sam cesar, saj naj bi Erazem
v napadu besa ubil poveljnika cesarske
vojske. A pustolovski duh vitezu ni dal miru in začel je
kovati načrt o pobegu. To pa le ni tako preprosto, kot se
zdi na prvi pogled, za uspešen pobeg je namreč treba
dodobra preučiti ves grad.

S pomočjo zemljevida, na katerem se skrivajo različni
namigi za uspešen pobeg, se otroci v družbi grajskega
vodnika odpravijo na pustolovsko popotovanje po
gradu, ki jih naposled pripelje do skrivnega izhoda;
pri tem temeljito spoznajo grad, njegovo preteklost,
obrambne funkcije in arhitekturne posebnosti. Ker pa
je bil Erazem predvsem vitez, se bomo pogovarjali tudi
o tem, kdo je sploh lahko postal vitez ter kakšni so bili
viteška šola, viteški kodeks in viteška bojna oprava.

VITEŠKA ŠOLA

KAJ?

Ustvarjalna delavnica

KAKO DOLGO?

90 minut

KOLIKO?

Cena: 5,5 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico
za vzpenjačo: 7 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most pred
glavnim vhodom

Vitezi so bili pogumni srednjeveški bojovníki, živeli so
pustolovsko in razburljivo življenje. Pred sovražniki
so neustrašno branili ozemlje svojega gospodarja, se
zavzemali za šibke in nemočne ter neutrudno preganjali
hudodelce. Vitez pa ni mogel postati vsak. Le izbranci
so se lahko udeležili viteške šole, v kateri sta bila na
preizkušnji njihova pogum in dobrosrčnost, in le tisti, ki
so uspešno opravili vse naložene izzive, so si na koncu
prislužili viteški naziv.

Na potepu po gradu bomo izvedeli veliko zanimivosti iz
življenja vitezov, kot so: kdo so bili izbranci, ki so lahko
postali vitezi, kako je potekala viteška šola, kdo je bil paž in
kdo oproda, kako je potekala slovesna razglasitev viteza
in kakšen je bil viteški kodeks, ki so ga morali spoštovati
prav vsi vitezi. Nato pa bomo na ustvarjalni delavnici
izdelali najbolj prepoznaven simbol pogumnega
srednjeveškega bojovníka – meč ter se v viteški mali šoli
tudi sami preizkusili v njegovem vihtenju.

V sklopu Grad na obisku je odslej na voljo tudi prilagojen
program Viteške šole. Obiskal vas bo grajski vitez, ki bo
otrokom s pomočjo različnih viteških predmetov približal
svet viteštva. Na koncu si bo na ustvarjalni delavnici vsak
izdelal svoj viteški meč, se preizkusil v rokovanju z njim
in – kdo ve, morda se najbolj pogumni celo pomerijo z
vitezom v čisto pravem viteškem dvoboju!

**ŠPORTNI
DAN**

FRIDERIK IN LOV NA ZAPORNIŠKO ŠTEVILKO

KAJ?

Športni dan

KAKO DOLGO?

90 do 120 minut

KOLIKO?

Cena: 4 EUR/osebo

Cena s povratno
vozovnico za vzpenjačo:
5,5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most
pred glavnim vhodom.
Prevzem vreče v Info centru.

Friderik je najbolj ljubka grajska podgana. Že dolga leta prebiva na Ljubljanskem gradu, zato ni čudno, da pozna vsak njegov skrit kotiček. Da je še vedno tako mladosten, pripomore zagotovo tudi to, da zelo rad raziskuje grad in okolico ter se rekreira na Grajskem griču. Ob izvajanju viteških veščin, nalog in izzivov ter igri v prijetnem grajskem gozdu pa se boste lahko razgibali tudi vi!

Preživite zabaven in poučen športni dan. Izvedete ga po Friderikovih navodilih samostojno ali v spremstvu grajskega vodnika. In kot vemo: v slogi je moč! Če boste dobro sodelovali in vam bo uspelo ugotoviti zaporniško številko Erazma Predjamskega, vas na koncu čaka še nagrada. Podajte se na nepozabno športno doživetje!

**ŠPORTNO-
KULTURNI
DAN**

FRIDERIK IN LOV NA ZAPORNIŠKO ŠTEVILKO

KAJ?

Športno-kulturni dan

KAKO DOLGO?

120 do 150 minut

KOLIKO?

5,5 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico
za vzpenjačo: 7 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most
pred glavnim vhodom

Preden se podate na potep po Grajskem griču in okolici Ljubljanskega gradu, vas bo grajski vodnik popeljal po zgodovini te poznosrednjeveške utrdbe, nato pa se boste samostojno podali na lov na zaporniško številko.

Opomba: Naloge se izvaja samostojno pod vodstvom učiteljev. Izvajanje nalog in igra z rekviziti na svojo odgovornost!

**PRIDEM
TAKOJ
ZA VAMI!**

PO POTEH CESARJA FRIDERIKA III. HABSBURŠKEGA

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

60 minut

KOLIKO?

Cena: 4 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico
za vzpenjačo: 5,5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most
pred glavnim vhodom

Cesar Friderik III. Habsburški je bil leta 1440 izvoljen za nemškega kralja, leta 1452 pa je postal cesar Svetega rimskega cesarstva. Bil je zadnji cesar, ki ga je okronal papež, in prvi Habsburžan na tem položaju. V svojo last je prejel tudi Ljubljanski grad, ki je tako postal deželnoknežji grad.

Namen vodenega ogleda je prepoznati zgodovinsko vlogo mesta in gradu ter njuno povezanost, spoznati tedanje navade ter razslojenost družbe, ki je določala tudi način oblačenja in bonton. Skupaj bomo odkrivali odgovore na številna vprašanja, kot so: so ob sklepanju pogodb med seboj res delili zaušnice, ker so verjeli, da si bodo tako dogovor, ki so ga sklenili, lažje zapomnili? So na srednjeveških gradovih in dvorih res po mili volji praznovali ter prirejali veličastne pojedine? Kakšne specialitete so si privoščili premožni in kaj so imeli na jedilniku revnejši sloji? Poleg tega pa bomo spoznavali številne zanimivosti iz življenja Habsburžanov – mogočne dinastije, ki je več stoletij vladala tudi večini ozemlja današnje Slovenije

ČASOVNI STROJ

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

60 minut

KOLIKO?

Cena: 7 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico
za vzpenjačo: 8,5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most
predn glavnim vhodom

»Časovni stroj« udeležence na vodenem ogledu popelje skozi šest prelomnih obdobij, ki so zaznamovala zgodovino Ljubljanskega gradu in razvoj našega mesta. Na vsaki od »časovnih postaj« jih pričaka druga osebnost in jim predstavi »svoje« obdobje.

Sprehod se začne v rimski Emoni in se nadaljuje v času, ko se v spopade med pogani in kristjani »vmeša« sv. Jurij in premaga strašnega zmaja. Srednji vek pripelje na Ljubljanski grad cesarja Friderika III. Habsburškega in tudi kakšno dvorno damo. Predstavnik Napoleonovih Ilirskih provinc je seveda vojak. 19. stoletje pomeni za Ljubljanski grad temna obdobja s kaznilnico in kaznjenci, 20. stoletje pa mineva v znamenju nekaterih velikih imen, med katerimi izstopa nekdanji ljubljanski župan Ivan Hribar. Kostumirani predstavniki vseh naštetih obdobij ustvarijo prav posebno razpoloženje, ki je poučno in zabavno hkrati. Vstopite na grajski »časovni stroj«!

IZZA GRAJSKIH REŠETK

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

60 minut

KOLIKO?

Cena: 7 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico
za vzpenjačo: 8,5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most
pred glavnim vhodom

Na doživljajskem vodenem ogledu »Izza grajskih rešetak« uvodoma prisluhnemo kaznjencu, ki je ujetništvo na gradu preživel v 19. stoletju, v času kaznilnice, nato pa skočimo še dlje v preteklost in občutimo sramoto, ki je doletela Ljubljankanko pred skoraj pol tisočletja. Že pogled v ječo na prostem nam pove, da se je morala čarovništva obsojena Anica hudo pregrešiti. Rabelj Hans pa ni ob njej z namenom, da bi ji lajšal tegobe. Pri skrivnem izhodu spoznamo, kakšna usoda bi doletela plemiča Erazma, če ne bi prav zvito pobegnil iz grajskega ujetništva. Na koncu srečamo še politična obsojenca, ki sta bila zaprta na Ljubljanskem gradu, italijanskega revolucionarja in Ivana Cankarja, ki se mu je hudo zareklo zoper cesarsko oblast.

S pomočjo kratkih igranih prizorov občutimo vse njihove tegobe, grajski vodnik pa te zgodbe poveže in tako predstavi celovit razvoj kaznovanja od konca srednjega veka in v pripoved vplete tudi vlogo Ljubljanskega gradu. Pokukajte skozi grajske rešetke in spoznajte nekoliko temačno in skrivnostno plat burne grajske preteklosti!

**LE VKUP, LE VKUP
UBOGA GMAJNA!
HEJA, HEJO!
ZA STARO PRAVDO
ZDAJ BO DRAJNA.
HEJA, HEJO!
ZIMZELEN ZA KLOBUK!
PUNT NAJ REŠI NAS
TLAČANSKIH MUK!**

(odlomek iz Puntarske pesmi)

LE VKUP, LE VKUP UBOGA GMAJNA!

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

60 minut

KOLIKO?

Cena: 4 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico
za vzpenjačo: 5,5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most
pred glavnim vhodom

Kmetje so bili najštevilčnejši sloj tridelne srednjeveške družbe, hkrati pa so imeli najmanj privilegijev. Bili so skoraj povsem odvisni od zemljiških gospodov. Na prehodu iz 15. v 16. stoletje so se življenjske razmere za kmete vedno bolj zaostrovale, kar je botrovalo k vedno večjemu nezadovoljstvu, ki je sčasoma preraslo v številne kmečke upore.

Na vodenem ogledu bomo odstirali tančice puntarske preteklosti. Odkrivali bomo, kakšen je bil položaj srednjeveškega kmeta, kaj je bil glavni povod za oborožene vstaje, kako je potekal boj za staro pravdo, kakšne kazni so doletele upornike ter številne druge zanimivosti.

Ali premorete dovolj poguma in uporniškega duha, da se odpravite po sledih upornih prednikov in se soočite s posebnim izzivom, ki so mu le redki kos?

POT NA ŠANCE IN ARHITEKT JOŽE PLEČNIK

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

60 minut

KOLIKO?

Cena: 4 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico
za vzpenjačo: 5,5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most
pred glavnim vhodom

Arhitekt Jože Plečnik je tudi za Ljubljanski grad izdelal številne načrte prenove. Med njimi je treba izpostaviti predvsem njegov neuresničeni projekt slovenske akropole, ki naj bi postala simbol vsega naroda. Sredi tridesetih let je lahko skromneje prezidal samo Šance – mestno trdnjavo iz 16. stoletja, ki so bile skupaj s stolpom Padav najskrajnejša točka grajske obrambe.

Po uvodni predstavitvi razgibane zgodovine Ljubljanskega gradu grajski vodnik skupino seznani s Plečnikovimi izvedenimi in neizvedenimi načrti v povezavi z gradom in Grajskim gričem. Predstavi ji projekt obnove Šanc in materiale, ki jih je arhitekt uporabil pri obnovi. Na koncu se skupaj povzpnejo na Razgledni stolp, ki je odlična točka za ogled nekaterih mojstrovih del v Ljubljani: NUK-a, Tromostovja, Tivolija in po njegovih načrtih prenovljenega Kongresnega trga.

**SKORAJ
BI OSTAL
BREZ GRAJSKE
STREHE
NAD GLAVO**

KAZALO

LUTKOLOGIJA

KAJ?

Vodeni ogled po
lutkovni umetnosti

KAKO DOLGO?

60 minut

KOLIKO?

Cena: 4 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico
za vzpenjačo: 5,5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most
pred glavnim vhodom

Kdo pravi, da so lutke le za otroke? Lutkovna umetnost je prava znanost in resna umetnost, ki ima pri nas več kot stoletno tradicijo.

Lutkarstvo se vseskozi prepleta z glasbo, literaturo, slikarstvom, kiparstvom, zgodovino ... in tako ustvarja prave celostne umetnine. Ko lutke dobi v roke restavrador, pa mu pomaga celo naravoslovje. Učenci odkrivajo lutkovno umetnost z različnih vidikov, skozi zgodbe o lutkovnih predstavah, umetnikih in literarnih predlogah ter spoznavajo ljudsko tradicijo, zgodovino in umetnost.

KAZALO

RAZSTAVA SLOVENSKA ZGODOVINA

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

60 minut

KOLIKO?

Cena: 4 EUR/osebo*

Cena s povratno vozovnico
za vzpenjačo: 5,5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most
pred glavnim vhodom

*Pri vodenem ogledu razstave Slovenska zgodovina se obračuna cena 4 EUR na osebo (v skupini najmanj 10 in največ 20 oseb), pri kombinaciji s kakšnim drugim programom iz pedagoške ponudbe je potrebno doplačilo 30 EUR na skupino.

Območje današnje Slovenije ima bogato zgodovino, saj najstarejši in redki sledovi človeške navzočnosti na njem segajo okoli 200.000 let v preteklost. Od takrat je bil ta košček zemlje na križišču naravnih poti med Alpami, Jadranom in Panonijo stičišče različnih kultur in ljudstev, ki so nam s svojimi dejanji in načinom življenja zapustili raznoliko dediščino. Vas zanima, kako so živeli praljudje, kdaj so se sem naselili Slovani, kako so se razvila srednjeveška mesta in kaj vse je prinesel novi vek? Na razstavi Slovenska zgodovina, prvi pri nas, ki zajema celotno zgodovino tega območja od prazgodovine pa vse do danes, se učenci in dijaki spoznajo s ključnimi dejavniki, ki so odločilno vplivali na izoblikovanje slovenske identitete in nastanek naše samostojne države Slovenije. Vse to in še več ponuja sodobno zasnovana razstava, ki obiskovalcem s pomočjo fotografij, predmetov, filmov in strokovnega vodstva približa delček naše bogate zgodovine.

Vodstvo po razstavi je primerno za učence tretje triade in srednješolce. Zaradi manjših razstavnih prostorov priporočamo za klasična vodstva skupine do največ 20 oseb. Večjim skupinam priporočamo, da ogled razstave združijo s kakšnim drugim programom iz naše pedagoške ponudbe.

UMETNIŠKA SVOBODA

KAJ?

Vodeni ogled AKC Metelkova
Mesto in Hostla Celica

KAKO DOLGO?

45 minut

KOLIKO?

Cena: 3 EUR/osebo

KJE?

recepција Hostla Celica
(Metelkova 8, 1000 Ljubljana)

INFORMACIJE IN NAJAVE:

recepција@hostelcelica.com

Avtonomni kulturni center Metelkova mesto velja za enega najbolj barvitih kotičkov Ljubljane, vendar njegova zgodovina ni bila vedno prijazna. Skozi zgodovino je bilo območje zaznamovano z izživiljanjem nad človeškim telesom, saj je bil prav ta predel mesta namenjen mestnemu morišču, konec 19. stoletja pa so ga zasedle vojaške enote: Ljubljana je dobila vojašnico z zapornim, ki je bila v uporabi vse do leta 1991. Danes je Metelkova mesto sinonim za alternativno kulturo in umetnost; v nekdanjem zaporu je Hostel Celica, ki ga upravlja Ljubljanski grad, eden izmed najbolj unikatnih hostlov na svetu, vendar pot do tega laskavega naziva ni bila lahka ...

Na vodenem ogledu Umetniška svoboda, ki je namenjen učencem tretje triade osnovnih šol ter srednješolskim skupinam, spoznamo zgodovino ter pomembnost AKC Metelkova Mesto, nato pa se odpravimo v Hostel Celica, kjer bomo videli, kako je umetnost »osvobodila« nekdanji zapor in ga spremenila v enega izmed najbolj svojevrstnih in znanih hostlov na svetu.

MOJA LJUBLJANA

KAJ?

Ogled lutkovne predstave in Ljubljanskega gradu

KAKO DOLGO?

180 minut

KOLIKO?

Cena: 10 EUR/osebo (vključuje povratno vozovnico za vzpenjačo)

KJE?

Lutkovno gledališče Ljubljana (Krekov trg)

INFORMACIJE IN NAJAVE:

Špela Juntos, Lutkovno gledališče Ljubljana, tel.: 01 / 300 09 76 ali e-naslov: organizacija@lgl.si

Šolska skupina si najprej ogleda izbrano in dogovorjeno lutkovno ali dramsko predstavo v Lutkovnem gledališču Ljubljana in se nato spozna z delovanjem gledališče. Sledi vožnja s tirno vzpenjačo na Ljubljanski grad, kjer se udeleži kateregakoli programa iz te brošure, ki ustreza njeni starostni skupini. Po zaključenem raziskovanju srednjeveške trdnjave se lahko povzpne še na Razgledni stolp in si ogleda katero izmed stalnih razstav na gradu: Virtualni grad, Slovensko zgodovino, Kaznilnico ali Lutkovni muzej.

Seznam predstav Lutkovnega gledališča Ljubljana najdete na www.lgl.si.

KAZALO

Z ODRA V MUZEJ

KAJ?

Ogled lutkovne predstave in Lutkovnega muzeja

KAKO DOLGO?

180 minut

KOLIKO?

Cena: 10 EUR/osebo (vključuje povratno vozovnico za vzpenjačo)

KJE?

Lutkovno gledališče Ljubljana, (Krekov trg)

INFORMACIJE IN NAJAVE:

Špela Juntos, Lutkovno gledališče Ljubljana, tel.: 01 / 300 09 76 ali e-naslov: organizacija@lgl.si

Ogledu katerekoli lutkovne ali dramske predstave s programa Lutkovnega gledališča Ljubljana sledi obisk Lutkovnega muzeja na Ljubljanskem gradu, kjer se šolske skupine seznani s posameznimi mejniki slovenskega lutkarstva, različnimi lutkovnimi tehnikami (v katerih se učenci preizkusijo tudi sami) in drugimi posebnostmi lutkovnega gledališča. Na izbiro so različni tipi vodenih ogledov na temo Lutkovnega muzeja, ki so predstavljeni tudi v tej brošuri.

S programi Lutkovnega muzeja šolske skupine spoznava jo slovensko lutkovno zgodovino, različne lutkovne tehnike in širijo znanje o lutkovni umetnosti. Voden ogledi med drugim poudarjajo pomen ohranjanja lutkovne dediščine.

Seznam predstav Lutkovnega gledališča Ljubljana najdete na www.lgl.si.

KAZALO

LUTKOTEKA

KAJ?

Ogled historične lutkovne predstave in Lutkovnega muzeja

KAKO DOLGO?

180 minut

KOLIKO?

Cena: 10 EUR/osebo (vključuje povratno vozovnico za vzpenjačo)

KJE?

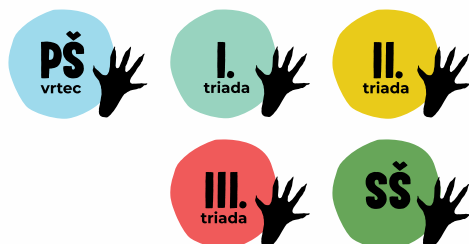
Info center na Ljubljanskem gradu ali Lutkovno gledališče Ljubljana (Krekov trg)

INFORMACIJE IN NAJAVE:

Špela Juntos, Lutkovno gledališče Ljubljana, tel.: 01 / 300 09 76 ali e-naslov: organizacija@lgl.si

Lutkoteka oživlja najstarejše lutkovne predstave, ki so še posebej navdušile občinstvo in zaznamovale gledališki spomin. Po ogledu ene izmed lutkotečnih predstav, Doktor Faust (1938), Žogica Marogica (1951) ali Sapramiška (1986), sledi ogled Lutkovnega muzeja na Ljubljanskem gradu. Na izbiro so različni tipi vodenih ogledov, ki so predstavljeni tudi v tej brošuri. S programi Lutkovnega muzeja šolske skupine spoznavajo slovensko lutkovno zgodovino, različne lutkovne tehnike in širijo znanje o lutkovni umetnosti. Vodení ogledi med drugim poudarjajo pomen ohranjanja lutkovne dediščine.

Seznam predstav Lutkovnega gledališča Ljubljana najdete na www.lgl.si.

KAZALO

GRAJSKO OROŽJE

OB OBISKU GRADU NE SPREGLEJTE

Ljubljanski grad je stoletja varoval mesto in pokrajino pod seboj. Za njegovim obzidjem je domovala tudi velika orožarna, v kateri so hranili raznovrstno bojno opremo, topništvo, strelivo in druge potrebščine za obrambo dežele. Od te vojaške opreme so se do danes ohranili le skromni ostanki. Kakšno je bilo videti orožje, ki so ga na slovenskem območju uporabljali ob koncu srednjega veka, ob verodostojno rekonstruiranih primerkih spoznamo na razstavi Grajsko orožje.

KAZALO

PRENOVLJENO

VIRTUALNI GRAD

Animirani sprehod po zgodovini je obogaten s stereoskopsko projekcijo, prostorskim zvokom in posebnimi učinki. Dvanajstminutno projekcijo je od zdaj mogoče spremljati kot 4D doživetje, možen je ogled šestminutne različice, prilagojene za najmlajše.

Vsebinsko in tehnično posodobljen Virtualni grad se nahaja pod Razglednim stolpom. Pridite in si oglejte, kako zanimiva je grajska zgodovina vse od prazgodovine do današnjih dni.

KAZALO

KAZNILNICA

Stalna razstava, katere postavitve temelji na kombinaciji prezentirane stavbne dediščine samic, ki so bile zgrajene v drugi kaznilniški fazi (1868–1895), in vsebinah, ki pojasnjujejo vlogo celotnega gradu v 19. in v začetku 20. stoletja. Izjemno privlačni so razstavljeni originalno stavbno pohištvo, kronološka predstavitev obdobja v razvoju kaznilnice in navidezna resničnost – hologram, ki ga spremlja generirani zvok.

KAZALO

PROGRAMI V BROŠURI SE IZVAJAJO VSE LETO, POTREBNA PA JE PREDHODNA NAJAVA.

KAKO
DO
NAS?

Do nas lahko pridete s potniškim prometom; avtobus vas lahko odloži na Krekovem trgu.

Pot nadaljujete:

- peš po sprehajalnih poteh (10–15 min),
- s tirno vzpenjačo. Spodnja postaja vzpenjače je na Krekovem trgu, vozi vsakih 10 minut.

KAKO
REZERVIRAM
OGLED ALI
DELAVNICO?

po elektronski pošti

virtualni-grad@ljubljangskigrad.si

po telefonu

01 / 232 99 94
(od ponedeljka do petka od 9. do 15. ure)

več informacij

www.ljubljanskigrad.si

Javni zavod Ljubljanski grad
Grajska planota 1, p.p. 72, Si - 1001 Ljubljana
tel: + 386 1 306 42 30
e - pošta: info@ljubljangskigrad.si

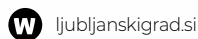
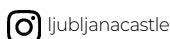
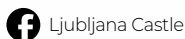
Izdal: Javni zavod Ljubljanski grad
Zanj: Mateja Avbelj Valentan,
direktorica

Avtorji besedil: Marko Brunskole,
Andreja Dular, Anka Hančič,
Petra Kučič, Nadja Ocepek,
Anže Ravnikar, Tjaša Tomšič
Uredili: Petra Kučič in Andreja Dular

Fotografije, ilustracije in render: Sara Bano, Andrej Blatnik, Urška Boljkovac, Miha Hančič, Primož Hieng Arne Hodalič, Zala Kalan, Miha Mally, Nadja Ocepek, Domen Pal, Matevž Paternoster, Tilen Sepič, Blaž Žnidarič, Nada Žgank, Andrej Blatnik: z dovoljenjem MGML, arhiv MGML – Plečnikova zbirka, arhiv Ljubljanskega gradu, arhiv Lutkovnega gledališča Ljubljana, Ada Hamza | Lektorica: Dušanka Pene | Oblikovanje: Tjaša Štempihar

Ljubljana, junij 2024

Javni zavod Ljubljanski grad si pridržuje pravico do sprememb v programu. Ljubljanski grad je kulturni spomenik z izjemno kulturno vrednostjo, zato upoštevajte in spoštujte pravila, ki veljajo na njem.

Ustanoviteljica
Mestna občina
Ljubljana

